

APEK

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, http://www.apek.si

davčna št.: 10482369

Številka: 06102-1/2012-6

Datum: 14.5.2012

Sklic:

Datum:

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije izdaja na podlagi drugega odstavka 144. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 13/2007-UPB1, 102/2007-ZDRad 110/2009 in 33/2011) ter ob uporabi določb Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Ur. l. RS, št. 43/2007 – uradno prečiščeno besedilo) in Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 47/2009 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.) in 8/2010) v postopku nadzora izpolnjevanja obveznosti, naloženih z odločbo št. 38244-1/2011/5 z dne 28.3.2011 (v nadaljnjem besedilu: Odločba), zoper zavezanca Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa predsednik uprave Ivica Kranjčević, po uradni dolžnosti izdaja naslednjo

ODLOČBO

1. Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana mora v roku 30 dni spremeniti Vzorčno ponudbo za razvezan dostop do krajevne zanke in skupno lokacijo tako, da ob upoštevanju 2.e. točke izreka odločbe št. 38244-1/2011/5 z dne 28.3.2011 izpolni obveznost dopustitve operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, in tako zagotovi operatorski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobri odprt operatorski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti predvsem pa do jaškov, kanalizacije in neosvetljenih optičnih vlaken za potrebe operaterjev za gradnjo njihovega lastnega omrežja.
2. Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana mora v roku iz prejšnje točke objaviti skladno s prejšnjo točko spremenjeno in dopolnjeno Vzorčno ponudbo na svoji spletni strani.
3. V tem upravnem postopku niso nastali stroški postopka.

Obrazložitev:

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je z odločbo št. 38244-1/2011/5 z dne 28.3.2011 (v nadaljevanju: Odločba) Telekom Slovenije d.d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: zavezanec) določila za operaterja s pomembno tržno močjo na upoštevnem trgu »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« ter mu z Odločbo med drugimi naložila tudi obveznost **dopustitve**

operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, v okviru katere mora zagotoviti operaterski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobriti odprt operaterski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti, predvsem pa do:

bakrene krajevne zanke in podzanke,

optične krajevne zanke,

hišne napeljave,

optičnega delilnika,

jaškov, kanalizacije ter neosvetljenih optičnih vlaken (*dark fibre*) za potrebe operaterjev za gradnjo njihovega lastnega omrežja in dostopa do podzanke,

aktivne ethernet (ali druge oblike) povezave, pri čemer je mišljena povezava od omarice dalje, za potrebe izrabe podzanke,

ter ugoditi vsem razumnim zahtevam za povsem razvezan dostop in sodostop do bakrene krajevne zanke in podzanke ter optične krajevne zanke, ter dostop do drugih omrežnih elementov iz alinej c), d), e) in f) te točke izreka.

Agencija je v skladu s svojimi pristojnostmi iz 31. člena in na podlagi 141. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (v nadaljevanju: ZEKom) s pozivom za pojasnila št. 06102-1/2012-4 z dne 06.03.2012 (v nadaljevanju: poziv) po uradni dolžnosti začela s postopkom nadzora zoper zavezanca zaradi preverjanja izpolnjevanja obveznosti, naloženih z Odločbo, v katerem je od zavezanca zahtevala da v zakonsko določenem roku 30 dni odpravi nepravilnosti Vzročne ponudbe, torej da popravi besedilo Vzročne ponudbe, ki je v neskladju z Odločbo agencije oziroma se o ugotovljenih nepravilnostih izjasni.

Namreč, določilo 5. alineje 1.3. točke Vzročne ponudbe na nezakonit način ovira operaterje pri dostopu do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, natančneje pri uporabi kableske kanalizacije za potrebe dostopa. Z Odločbo je v 2. točki zavezanki naložena obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, v okviru katere mora zagotoviti operaterski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobriti odprt operaterski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti do jaškov, kanalizacije ter neosvetljenih optičnih vlaken (*dark fibre*) za potrebe operaterjev **za gradnjo njihovega lastnega omrežja** in za potrebe dostopa do podzanke.

Agencija je dne 10.4.2012 prejela odgovor zavezanca, iz katerega izhaja, da si določbe Odločbe napačno tolmači oziroma jih namerno bere drugače, kot so te v Odločbi dejansko zapisane. Zavezanec v odgovoru na poziv trdi, da je v Vzročni ponudbi ponudil kabelsko kanalizacijo oziroma souporabo kanalov v vseh primerih, ki so navedeni v okviru obveznosti dostopa iz točke 2. in točke 7. Odločbe in ne le za potrebe dostopa do podzanke, kar naj bi izhajalo iz točke 5.7.1. – Storitve najema kableske kanalizacije Telekom Slovenije Vzročne ponudbe. Zavezanec se povsem napačno sklicuje na zgolj en stavek iz obrazložitve Odločbe na strani 26, ki pravi: »*agencija izgradnjo lastnega dostopovnega omrežja povezuje z backhaul omrežjem, oziroma dostopom do podzanke.*« Celoten odstavek se glasi: »*Agencija je v Analizi ugotovila, da je v času od prejšnje analize Telekom Slovenije pričel s posodabljanjem svojega omrežja, pri čemer gre zlasti za nadgradnjo bakrenih dostopovnih vodov med glavnim delilnikom in (bolj) lokaliziranimi optičnimi točkami zgoščevanja. Za alternativne operaterje, ki trenutno uporabljajo dostop do razvezanih krajevnih zank na glavnem delilniku, bi to lahko pomenilo iskanje drugih primernih oblik dostopa do končnih uporabnikov. Take alternative bi lahko vključevale **gradnjo lastnega dostopnega omrežja**, uporabo dostopa do podzank v kombinaciji s svojim (razširjenim) omrežjem, uporabo podzank v kombinaciji s primernim agregacijskem (»backhaul«) omrežjem do lokacije glavnega delilnika oziroma uporabo veleprodajne storitve širokopasovnega dostopa zagotovljeno na lokaciji glavnega delilnika ali na višji ravni v omrežju. Agencije je ugotovila,*

da je večina obstoječih alternativnih operaterjev že znatno investirala v razvezavo bakrene krajevne zanke, pri čemer pa trenutno nimajo na voljo optike oziroma aktivne ethernet (ali druge oblike) povezave od omarice dalje za potrebe izrabe podzanke, izgradnja lastnega omrežja pa bi bila zanje preveliko finančno breme. Pri tem je dostop do podzanke ključnega pomena za tiste operaterje, ki so se pripravljene premakniti navzgor po investicijski lestvi in priti s svojo infrastrukturo bližje končnemu uporabniku.»

Citirana navedba zavezanca je kot to očitno potrjuje tudi celotni izsek iz citirane obrazložitve Odločbe in kot bo pojasnjeno tudi še v nadaljevanju, povsem iztrgana iz koncepta in je kot jo razlaga zavezanec v direktnem nasprotju z obveznostjo, ki je bila zavezancu nedvoumno naložena v izreku v točki 2e Odločbe, ki se glasi:

Zavezancu se naloži obveznost **dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe**, v okviru katere mora zagotoviti operaterski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobriti odprt operaterski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti, predvsem pa do: jaškov, kanalizacije ter neosvetljenih optičnih vlaken (*dark fibre*) **za potrebe operaterjev za gradnjo njihovega lastnega omrežja** in dostopa do podzanke.

Na podlagi prejetega odgovora zavezanca na Poziv agencije, ta ugotavlja, da je dejansko stanje v zvezi s tem postopkom nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti **dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe** v celoti razčiščeno za ugotovitev.

k 1. točki izreka:

Z Odločbo je v 2. točki zavezanki naložena obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, v okviru katere mora zagotoviti operaterski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobriti odprt operaterski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti do jaškov, kanalizacije ter neosvetljenih optičnih vlaken (*dark fibre*) za potrebe operaterjev **za gradnjo njihovega lastnega omrežja** in za potrebe dostopa do podzanke kar je jasno obrazloženo tudi na straneh 26. do 30. obrazložitve Odločbe:

*Agencija je v Analizi ugotovila, da je v času od prejšnje analize Telekom Slovenije pričel s posodabljanjem svojega omrežja, pri čemer gre zlasti za nadgradnjo bakrenih dostopovnih vodov med glavnim delilnikom in (bolj) lokaliziranimi optičnimi točkami zgoščevanja. Za alternativne operaterje, ki trenutno uporabljajo dostop do razvezanih krajevnih zank na glavnem delilniku, bi to lahko pomenilo iskanje drugih primernih oblik dostopa do končnih uporabnikov. Take alternative bi lahko vključevale **gradnjo lastnega dostopnega omrežja**, uporabo dostopa do podzank v kombinaciji s svojim (razširjenim) omrežjem, uporabo podzank v kombinaciji s primernim agregacijskem (»backhaul«) omrežjem do lokacije glavnega delilnika oziroma uporabo veleprodajne storitve širokopasovnega dostopa zagotovljeno na lokaciji glavnega delilnika ali na višji ravni v omrežju.¹*

Agencija Telekomu Slovenije na podlagi 1. točke 2. odstavka 26. člena ZEKom nalaga obveznost, da ugodí vsem razumnim zahtevam za razvezan dostop do bakrene krajevne zanke, saj se le na ta način doseže, da je alternativnim operaterjem omogočen dostop do bakrene omrežne dostopovne infrastrukture v lasti Telekom Slovenije, ki jo potrebujejo za

¹ Odločba stran 26.

zagotavljanje širokopasovnih in govornih storitev končnim uporabnikom. Nadalje mora Telekom Slovenije v skladu s 5. točko drugega odstavka 26. člena ZEKom zagotoviti odprt dostop do tehničnih vmesnikov, protokolov ali drugih pomembnih tehnologij, v kolikor je to predpogoj za zagotavljanje razvezanega dostopa do krajevne zanke. V okviru te obveznosti mora alternativnim operaterjem med drugim zagotoviti tudi dostop do podzanke, ker ta **omogoča operaterjem, ki gradijo lastna dostopovna omrežja, da se še bolj približajo končnemu uporabniku**. Agencija je v Analizi ugotovila, da je naložitev navedene obveznosti nujno potrebna, da bi se alternativnim operaterjem omogočilo čim bolj približati končnim uporabnikom z izgradnjo lastne optike. Cilj te obveznosti je povečati investicijska vlaganja v obstoječo omrežno infrastrukturo oziroma inovacije v izgradnjo novih dostopovnih tehnologij, ter tako krepiti razvoj elektronskih komunikacijskih omrežij in končnim uporabnikom zagotavljati možnost izbire med ponudniki.²

Telekom Slovenije mora nadalje ostalim operaterjem v okviru obveznosti dopustitve operaterskega dostopa zagotoviti tudi **dostop do hišne napeljave**. Agencija je ugotovila, da je naložitev obveznosti dopustitve dostopa do hišne napeljave nujna predvsem zaradi preprečitve nepotrebnega podvajanja napeljave znotraj stavb in s tem posredno tudi nepotrebnega obremenjevanja končnih uporabnikov, kar bi lahko imelo za posledico tudi onemogočanje izvedbe vzporedne napeljave in s tem ponujanje storitev za kasneje vstopajočega operaterja v določeni zgradbi.³

Telekom Slovenije mora operaterjem v okviru obveznosti dopustitve operaterskega dostopa omogočiti tudi razvezan dostop do optičnega delilnika (ODF) ter do svojih jaškov, kanalizacije in do neosvetljenih optičnih vlaken (dark fibre) **za potrebe operaterjev za gradnjo njihovega lastnega omrežja** in dostopa do podzanke. Agencija z naložitvijo obveznosti dostopa do optičnega delilnika (ODF) ter do jaškov in kanalizacije spodbuja alternativne operaterje k investiranju v izgradnjo omrežja in jim tako na ta način omogoča vpihovanje lastnih optičnih vlaken in izgradnjo dostopa točka-točka (FTTH), vse to ob upoštevanju želje po vzpostavljanju infrastrukturne konkurence, kjer je ta mogoča in racionalna. Dostop do neosvetljenega optičnega vlakna (dark fibre) oziroma, zlasti kadar to ni mogoče, aktivne (ethernet) povezave je nujno potreben za povezavo alternativnega operaterja s končnimi uporabniki, še zlasti v primeru nerazpoložljivosti jaškov in kanalizacije. Alternativni operater bi bil v nasprotnem primeru prisiljen vzporedno zgraditi lastne jaške in kanalizacijo, kar predstavlja znatno oviro za vzpostavljanje konkurence. Operaterji bi bili v opisanem primeru namreč soočeni z nesorazmerno visokimi stroški in drugimi ovirami (zamudni postopki pridobivanja soglasij, prostorske omejitve ipd.).⁴

Telekom Slovenije mora tako v okviru obveznosti dopustitve dostopa zagotoviti operaterski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobriti odprt operaterski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti, predvsem pa do bakrene krajevne zanke in podzanke, optične krajevne zanke, **hišne napeljave**, optičnega delilnika, jaškov, kanalizacije ter neosvetljenih optičnih vlaken (dark fibre) **za potrebe operaterjev za gradnjo njihovega lastnega omrežja** in dostopa do podzanke, dostop do aktivne ethernet (ali druge oblike) povezave, pri čemer je mišljena **povezava od omarice dalje**, za potrebe izrabe podzanke, ter ugoditi vsem razumnim zahtevam za povsem razvezan dostop in sodostop do bakrene krajevne zanke in podzanke ter optične krajevne zanke, ter dostop do drugih navedenih omrežnih elementov⁵.

² Odločba, stran 26.

³ Ibidem stran 27.

⁴ Odločba, stran 27.

⁵ Odločba, stran 25.

Agencija je na podlagi odgovora zavezanca št. 60/03-43 z dne 06.04. 2012 ugotovila, da zavezanec ni odpravil v nadzoru ugotovljenih nepravilnosti iz poziva za odpravo nepravilnosti. Namreč, zavezanec ne izvršuje obveznosti iz Odločbe, s tem ko omejuje dostop do kanalizacije zgolj za primere: dostop do vozlišča FTTN, skupne lokacije tipa E, z lastno optiko operaterjev do skupne lokacije in povezavo z oddaljeno lokacijo tipa D. Razlaga, ki jo podaja zavezanec v prvem odstavku na drugi strani svojega odgovora, da agencija izgradnjo lastnega dostopovnega omrežja povezuje z »backhaul« omrežjem oziroma dostopom do podzanke ne drži, kar je bilo pojasnjeno že zgoraj. V izreku Odločbe naložena obveznost zavezancu jasno nalaga obveznost dopustitve operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, v okviru katere mora zagotoviti operatorski dostop do omrežnih elementov oziroma naprav in odobriti odprt operatorski dostop do tehničnih vmesnikov in drugih povezanih zmogljivosti predvsem pa do jaškov, kanalizacije in neosvetljenih optičnih vlaken za potrebe operaterjev za gradnjo njihovega lastnega omrežja.

Agencija je na podlagi zgoraj navedenega odločila kot izhaja iz prve in druge točke izreka te odločbe.

V zvezi z naloženimi ukrepi za odpravo nepravilnosti iz prve in druge točke te odločbe agencija ugotavlja, da so primerni in sorazmerni, da se z njimi odpravijo ugotovljene kršitve. Strožji ukrepi niso potrebni, ukrepi, ki bi bili za zavezanca blažji, pa ne bi zagotavljali odprave ugotovljenih kršitev. S 30 dnevni rok za izvedbo teh naloženih ukrepov pa agencija ugotavlja, da je njegova naložitev nujno potrebna za zagotovitev pravočasnosti in poštenosti odprave ugotovljenih nepravilnosti. V kolikor namreč rok ne bi bil določen, bi to omogočalo operaterju s pomembno tržno močjo, da z zavlačevanji pri izvedbi neupravičeno podaljšuje čas odprave nepravilnosti. Pri tem agencija ugotavlja, da je rok 30 dni za izvedbo ukrepov razumno dolg in primeren glede na naložene ukrepe, saj mora operater tudi že sicer vsako spremembo Vzročne ponudbe objaviti 30 dni pred uveljavitvijo. Glede na to je mogoče zaključiti, da naloženi ukrepi in rok za izvršitev odločbe predstavljajo primeren in sorazmeren ukrep za odpravo nepravilnosti

k 3. točki izreka:

V skladu s prvim odstavkom 113. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. l. RS, št. 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008, 47/2009 Odl.US: U-I-54/06-32 (48/2009 popr.) in 8/2010) so v upravnem postopku predmet povrnitve le tisti stroški, ki so nastali organu ali stranki med postopkom ali zaradi postopka, pri čemer zakon primeroma našteva, da gre za potne stroške uradnih oseb, izdatke za priče, izvedence, tolmače, ogled, pravno zastopanje, oglase, prihod, izgubo dohodka, strokovno pomoč, odškodnina za škodo, ki nastane pri ogledu (t.i. posebni stroški).

Ker pri vodenju tega postopka tovrstni stroški niso nastali, je agencija odločila tako, kot izhaja iz druge točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo je v skladu s prvim odstavkom 146. člena ZEKom mogoče sprožiti upravni spor v roku 30 dni od njegove vročitve. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vložijo pri

Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana. V sporu odloča Upravno sodišče na sedežu v Ljubljani. Tožba se vloži pri pristojnemu sodišču neposredno pisno ali pa se mu pošlje po pošti. Tožbi je treba priložiti tudi po en prepis ali kopijo tožbe in prilog za toženca, če je kdo prizadet z odločbo, pa tudi zanj, priložiti pa je potrebno to odločbo v izvorniku, prepisu ali kopiji. Ob vložitvi tožbe je potrebno plačati sodno takso v višini 800 točk, kar ob vrednosti točke 0,0821 EUR znaša 65,68 EUR.

Ta odločba je na podlagi 22. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/2010 - UPB5), takse prosta.

Postopek vodila in odločila:
Katja Kmet

Vročiti: Naslovníku skladno z ZUP